

INNARLUUTILINNUT POLITIKKI

Qeqqata Kommunia, 2020-2023

Qeqqata Kommunia

SIULEQUT

Qeqqata Kommuniata innarluutilinnut politikki ataatsimoorussaq siulleq 2012-mi saqqummersippaa.

Politikkillu Kommunalbestyrelsimiit akuerineqareerneraniit atulersinneqarneraniillu, inunnut innarluutilinnut suliniuteqartoqarnissaa qitiutinneqarnikuuvoq.

Ukiullu kingullit ingerlanerini innarluutilinnut immikkoortortami pisoqarnikooqaaq, inunnut innarluutilinnut najugaqarfiiit qitiutinneqangaatsiarnikummata. Qeqqata Kommunia ullutsinnut naleqquttunik innarluutilinnut inissianik sanaartornikuupput, ineriartornerlu tamanna qitiutinneqaannassalluni.

2019-mi Qeqqata Kommunia "Inuit innarluutillit tapersersorneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisissaat" nutaamut tusarniaassummut tassungalu atasut Nalunaarut Iltisarsuullu ilanngullugit akissuteqaatilioqataavoq. Taakkunanilu piumasagaataavoq, innarluutilinnut politikkimik suliaqartoqarnissaa, Qeqqata Kommunalu innarluutilinnut politikkeqareermat nutarterneqarnissaa piffissanngorsimavoq.

Kommunimi immikkoortortat akimorlugit suleqatigiissitaliortoqarpoq, innarluutilinnut politikkipissamik nutaamik pimoorussissumik suliniuteqartoqarluarsimalluni.

Inunnut innarluutilinnut politikkipissamut siunnersuut innarluutillit kattuffiinut, Tilioq innarluutillit illersuisoqarfiat, Pissassarfik Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq, innuttaasut, pisortat suliffeqarfii, soqutigisaqaqatigiit, Peqqissutsimut oqartussat, kommunip immikkoortortaarfii nunaqarfimmilu aqutsisut tusarniaavigineqarnikuupput, amerlasuullu politikimut oqaaseqaateqarnikuullutik. Qeqqata Kommuniata oqaaseqaateqarsimasut tamaasa qutsavigai, amerlasuullu ilassutaat tigulluarneqarsimallutik.

Innarluutilinnut politikki nutaaq takorluuERPalaartumik katitigaavoq, Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagai tunngavigalugit suliaalluni.

Innarluutilinnut politikki nutaaq atuutilersinneqalerpat, suliaqartut attuumassutillit peqatigalugit iliuusissatut pilersaarummik suliaqartoqassaaq. Politikkimi anguniakkat tigussaasunngortinneqarnissaat pingaaruteqarpoq, ukiut sisamat ingerlanerini ingerlaannartumik Qeqqata Kommunia takorluukkat anguniakkallu malillugit sulinersoq nalilersorneqarsinnaaniassammat.

Qeqqata Kommuniani innarluutilinnut immikkoortup ineriartortuarnissaa qilanaarutigaa. Qularinngilaralu Qeqqata Kommuniani innarluutilinnut politikki una tunngavigalugu, inuit innarluutillit pitsaanerpaamik inuuneqarsinnaanerat sulissutigilluarumaaraat, tassa periarfissat aporfissaanngitsut qitiutillugit.

Tamassi takorluukkap tigussaasunngortinniarnnerani suleqatigiilluarnissassinnik kissaappasi.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Hans Frederik Olsen

Atugarissaanermut ataatsimiititaliami Siulittaasoq

Innarluutilinnut politikki kommunalbestyrelsimiit 2020-mi apriliip 30-ani akuerineqarpoq.

Borgmesteri Malik Berthelsen, 30/04/2020

Aallaqqaasiut

Qeqqata Kommuniata innarluutilinnut politikkaa kingullermik 2012-imi suliarineqarpoq, taamanerniillu innarluutilinnut immikkoortortami annertuumik allanngortoqarnikuulluni. Taamaattumillu kommunip immikkoortumut takorluugai anguniagaalu eqqarsaatigineqaaqipput, nutarsarneqarput innarluutilinnullu politikkimut nutaamut katersorneqarlutik. Siunissami minnerpaamik ukiut sisamakkaarlugit innarluutilinnut politikki nutarterneqartassaaq, taamaammat innarluutilinnut politikki una ukiuni 2020-2023 atuutissalluni. Piffissami atuuttumi innarluutilinnut politikki Qeqqata Kommuniani innarluutilinnut immikkoortortap innuttaasunik, qanigisaasunik ilisimasaqartunillu sullissinerani takorluukkanik aqqutissiuussisuussaaq Inatsisit atuuttut tunngavigalugit sulisoqartuaannarpoq, ukiunilu sisamani tulliuuttuni, innarluutilinnut politikki inatsisit atuuttunut innarluutilinnut immikkoortortami suliniutit aalajangiinerillu ingerlanneqarnerini toqqammaviussalluni.

Innarluutilinnut politikki Qeqqata Kommuniani innarluutilinnut immikkoortortami takorluukkat saqqummiunneqassapput. Taamaalilluni ukiuni tulliuuttuni sisamani innuttaasut, qanigisaasut suliamillu ilinniarsimasut kommunimut qanoq naatsorsuuteqarsinnaanerannik politikki ersarissanissaanut siunertaavoq.

Qeqqata Kommuniani innarluutilinnut immikkoortortaani sinniisut suleqatigiinnikuupput, politikkip atuuffiani immikkoortut suut sammineqarnerorusussanersut sulissutiginikuuaat. Naalagaaffiit Peqatigiit atuilluartumik ineriartornissamut nunarsuaq tamakkerlugu anguniagai aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqaatigiissutaa paasiniaavigineqarnikuupputaaq. Suliniuteqarfigisat tamarmik qulequttanut sisamanut agguarneqarsimapput, Qeqqata Kommuniani innarluutilinnut immikkoortortami 2020-2023-mi takorluukkanik sinaakkutilliisut:

1. Tikikkuminassuseq
2. Paasissutissiineq
3. Ilinniarneq aamma suliffeqarneq
4. Inuuneq pitsaasoq

Qulequtaasuni tamani Qeqqata Kommuniana tigussaasunik anguniakkanut pisussaaffilerpoq. Taakku tunngavigalugit iliuusissanik pilersaarusiortoqassaaq, takorluukkat angusinnaajumallugit tigussaasunngorlugit, taamaalilluni ineriartorneq ukiut sisamat qaangiuppata naliliiffigineqassalluni Qeqqata Kommuniatalu atuuffiup iluani anguniakkat tamaasa angoreersimaniassallugit.

Qulequttat sisamaasut ilisaritinnerat sioqqullugu, Qeqqata Kommunianni innarluutilinnut politikimi takorluukkat inatsisitigullu sinaakkutissiisutit ersarissarneqassapput. Innarluutilinnut politikkip suliarineqarneranut, Naalagaaffiit peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaat kiisalu Inuit innarluutilit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat ilitsersuutigineqarput. Tamatuma saniatigut inatsi atuuttoq, kommunimi innarluutilinnut immikkoortortami sulinermi qaqugukkulluunniit aamma eqqarsaatigineqarpoq.

Innarluutilinnut politikki allaffissornikkut attuumassutilinnut, suliffeqarfinnut kattuffinnullu tusarniuussutigineqarnikuvoq.

Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaat

Atuilluartumik ineriartornermi Qeqqata Kommunia siuttoorusuppoq, tamannalu isumaginninnermut immikkoortortami suliatigut takuneqarsinnaavoq. Naalagaaffiit Peqatigiit atuilluartumik ineriartornissamut nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanut Kalaallit Nunaata naammassinninnissaanut peqataarusuppugut. Innarluutilinnut immikkoortortamut Qeqqata Kommuniata takorluugai aammalu Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagai arlalitsigut assingusut takuneqarsinnaavoq. Taamaattumillu innarluutilinnut politikimi nunarsuaq tamakkerlugu anguniakkat aalajangersimasunut innersuussilluni ilisarnaatinik ataavartumik atuisoqassaaq, tassa naammassinninnissamut ilisarititanut tapertaasussaasut.

Politikkip naggataani nunarsuaq tamakkerlugu anguniakkat Qeqqata Kommuniata innarluutilinnut politikkiata anguniagaani takorluugaanilu piviusunngortitseqataanermigut taperseeqataaffigeaqinnaagai atuarneqarsinnaapput.

Naalagaaffiit Peqatigiit atuilluartumik ineriartornissamut nunarsuaq tamakkerlugu anguniagai pillugit paasissutissat annertunerusut www.verdensmaalene.dk-kkut imaluunniit QR-kodi talerpiup tungaaniittoq skannerlugu atuarneqarsinnaapput.

2015-imi Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimeersuarneranni naalagaaffinnit naalakkersuisuniillu aqutsisunit akuersissutigineqartut, Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu atuilluartuunissamut anguniagai 17-iupput, taakku ataanni anguniakkat 169-iullutik. Nunat 193-it pisussaasunngortippaat inuit nunarsuullu atuilluartumik ineriartortinneqarnissaanik sulissuteqassasut. Anguniakkani isumaginninnermik, aningaasaqarnikkut avatangiisitigullu ineriartorneq, eqqissineq, sillimaniarneq kiisalu nunat assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerit ilaapput.

FN-ip Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaa

Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaat 2012-imi Kalaallit Nunaanni atuutilerpoq. Innarluutilinnut immikkoortortami inatsit innarluutilinnullu politikki una, isumaqatigiissummi tunngaviusunut qanittuararsuuvoq. Isumaqatigiissutip siunertarai:

"Inuit innarluutillit tamarmik, Kalaallit Nunaanni inuit allat assigalugit inuit pisinnaatitaaffiinik tunngaviusumillu kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffinnik tamanik atuisinnaanerisa siuarsarneqarlutillu illersorneqarnissaat periarfissaasalu qulakkeerneqarnissaat aammalu soorunami ataqqinassuseqarnerisa siuarsarneqarnissaa."

Siunertaq taanna Qeqqata Kommuniata innarluutilinnut politikianut tunngaviusupilussuuvortaaq, isumaqatigiissummilu tunngaviit nunat assigiinngitsut akornanni innarluutilinnut immikkoortortani siammasissumik aqutsisuusut malikannerlugit sulinissarput kissaatigaarput.

Tamatuma saniatigut Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaani innarluutit nassuarneqarnerat, innarluutilinnut politikimi aallaavigineqarpoq:

"Inunnut innarluutilinnut ilaapput inuit, timikkut, tarnikkut, silassorissutsimikkut imaluunniit misigissutsimikkut piginnaanikillissimasut, piginnaasanik mattussisut allat sunneeqataanerisigut inuit allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik peqataasinnaaneranik akornusiisinnaasut."

Innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit

Qeqqata Kommunia innarluutilinnut siunnersuisooqatigiinnik pilersitsissaaq. Innarluutilinnut politikikkut apeqqutini siunnersuinissaq kiisalu immikkoortumi ineriartortitseqataanissaq, siunnersuisooqatigiit suliassarissavaat. Tamatuma saniatigut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit kommunalbestyrelsip innarluutilinnut immikkoortortamilu innuttaasut akornanni ataqatigiissitsisussatut inissisimassaaq. Innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit pilersinneqariarpata, Qeqqata Kommuniani nittartagaani: www.qeqqata.gl-imi paasissutissat kiisalu attaveqaataasinnaasut nassaarineqarsinnaalissapput.

Inatsit

Innarluutilinnut immikkoortortamut inatsit atuuttut naapertorlugit Qeqqata Kommunia sulivoq. Inatsit atuuttoq tassaavoq Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-meersoq, januaarip aallaqqaataani 2020-mit atuutilersoq. Inatsit uani www.lovgivning.gl nassaarineqarsinnaavoq immaqaluunniit QR-kodip talerpimmiittup scannereratigut.

Politikkimik matuminnga atuartumik inatsisit allat attuumassuteqarsinnaasut, tassaapput:

- Ilinniarnertuunngorniartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 22. november 2011-meersoq
- Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 26. maj 2010-meersoq

Kommunimi saaffiginniffiusinnaasut

Qeqqata Kommuniani innarluutilinnut immikkoortortaq, Atugarissaarnermut immikkoortortap ataani inissisimavoq. Immikkoortortat Sisimiuni sis.familie@qeqqata.gl-ikkut imaluunniit Maniitsumi manfamilie@qeqqata.gl-ikkut attavigineqarsinnaapput.

1. Tikikkuminassuseq

Qeqqata Kommunia kommuni tikikkuminartoorusuppoq, aamma inunnut innarluutilinnut. Tikikkuminassuseq siammassissumik paasineqassaaq, tassani timikkut, eqqarsartaatsikkut, attaveqarnikkut, isumaginninnikkut inuiaqatigiinnikkullu tikikkuminassuseq ilaalluni. Taamaammat Qeqqata Kommuniata suliniutigerusuppai:

- **Ornigulluni tikikkuminassuseq:** Inuit tamarmik innarluuteqaraluarunilluunnit sapinngisamik nalinginnaasumik inuuneqarsinnaanissaat. Taamaammat pisortat illuutaat inuinnaallu angerlarsimafii tamarmik tamanut tikikkuminartuussapput. Qeqqata Kommuniani angallassissutit tamanit atorineqarsinnaasut innarluutilinnit aamma atorineqarsinnaasariaqarput.
- **Suliffissaqartitsiniarluni tikikkuminassuseq:** Ilinniartoqarfiit, suliffeqarfiit aamma pikkorissaanerit inunnik innarluutilinnik akuutitsissapput, aammalu sulinermut ilinniarnermulluunniit atatillugu ikiutissatut periarfissat pillugit paasitinneqarnissaaq taakkulu tigunissaat ajornanngitsuussaaq.
- **Oqartussaaqataaannikkut tikikkuminassuseq:** Innuttaasut tamarmik aporfeqaratik isummersorsinnaasariaqarput. Taamaammat innuttaasunut ataatsimiisitsinerit tikikkuminartuusariaqarput, aamma inunnit innarluutilinnit.
- **Inooqataaannikkut tikikkuminassuseq:** Sunngiffimmi sammisassani aaqjissuussanilu peqataasinnaanissaaq periarfissaassaaq, taamaalilluni ataatsimoornermut peqataatinneqarluni. Inuit innarluutillit pinngortitami misigisaqarsinnasariaqarput, timersuutinilu illoqarfimmilu inooqataanermi peqataallutik.
- **IT atortutigut tikikkuminassuseq:** Inuit innarluutillit it-nik aamma it-nik aallaavilinnik attaveqaaqatigiinnermi sakkunik namminneq imaluunniit inummit allamit ikorneqarlutik atuisinnaanissaat periarfissaasariaqarpoq.
- **Tikikkuminartumik sullissineq:** Taamatuttaaq kommunimi sullissisarfiit piginnaasat qanoq annikitsigineri apeqqutaanatik tikikkuminartuusariaqarput, ataasiakkaanullu tikikkuminassuseq pillugu pitsanngorsaanissamut kommunimut saaffiginninnissaaq ajornanngitsuusariaqarpoq.

Innuttaasut tamarmik ilisimasariaqarpaat qanoq tamarmik immikkut inunnut innarluutilinnut inuiaqatigiinni tikikkuminarsaasinnaanerlutik.

Qeqqata Kommuniata anguniarpaa ...

- Innarluut suugaluarpalluunniit inuiaqatigiit tikikkuminartup akornanni tunniusseqataasinnaaneq
- innuttaasut innarluutiliugaluarunik innarluuteqanngikkaluarunilluunniit, kissaataannik pisariaqartitaannillu tusaaniartuullu, kommuniussalluni tikikkuminartoaq
- inunnut innarluutilinnut sungiusarnissamut ikiuteqarnissamullu pisariaqartitsisunut tikikkuminarnissaasa qulakkiissallugu, periarfissallu ikiutissanullu paasissutissat tikikkuminartuunissaat
- inuit innarluutillit sulisinnaanerannut peqataanissaq
- innarluuteqaraluaaraanni innarluuteqanngikkaluaaraanniluunniit, ilinniarfissat sunngiffimmilu sammisassaqaartitsiviit tikikkuminartuunissaannik qulakkeerineq

Qeqqata kommuniata innarluutilinnut tikikkuminarsaaneq pillugu takorluugai anguniagailu, Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanik tullinnguuttunik naammassinninnissamut naapertuupput.

2. Paasissutissiineq

Qeqqata Kommuniata suliniutigerusuppai:

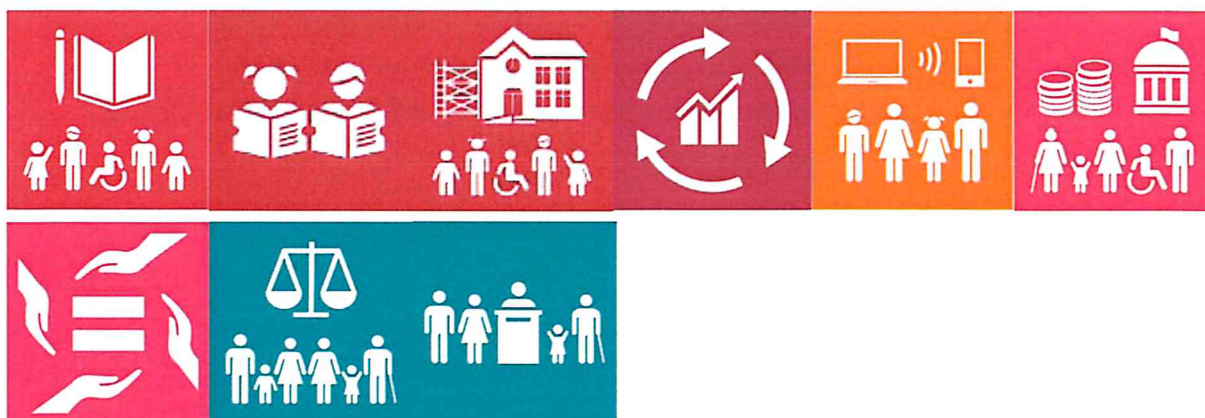
- **Innuttaasut** innarluutillit innuttaasut allat assigalugit, paasissutissanik pissarsisinnaatitaassasut.
  - o Innuttaasut innarluutillit piginnaatitaaffimminnik innuttaasutullu pisussaataitaaffimminnik paasissutissiivigineqassapput, soorlu kommunimit paasissutissat qanorluunniit innarluuteqaraanni ikiortariaatigigaanniluunniit tunniunneqartarsinnaassasut.
  - o Innuttaasut innarluutillit innarluutaat qanoq atugassiinersoq, ikiorsiissutillu suut pissarsiarineqarsinnaanersut pillugit paasissutissiivigineqartassapput.
  - o Inuit innarluutillit allat naligalugit inuunermanni pilersaarusiorsinnaassapput sinnattuminnillu anguniagaqarsinnaallutik inuiaqatigiinni akulusimasuullutik. Taamaammat tiguisusaaq innarluuteqaraluarpuunniit paasissutissat tikikkuminartuunissaat pingaaruteqarpoq.
  - o Innuttaasut tamarmik paasitinneqarnissamut periarfissaqassapput, ilisimasanillu katersillutik. Taamaammat atuakkanik atorniartarfinni sumiiffinnilu kikkut tamat ornissinnaasaanni, innuttaasunik paasistussiinermik ilisimasanillu sullissiffiusuni ikiuutit pisariaqartut tikikkuminassapput.
- **Innarluutilimmut qanigisaasut** innarluutip qanoq isumaqarneranik, ikiuutillu suut pissarsiarineqarsinnaanerinut paasissutissiivigineqartassapput.
  - o Kommunip innarluutilinnut qanigisaasunik sapinngisamik pitsaanerpaamik tapersersuisassaaq, qanigisaasullu paasissutissiissuteqarnerinut akuersortuulluni.
  - o Qanigisaasut, innarluutilimmut qanigisaasutut inissisimanerinut iluaqutissanik, ilisimasassanik paasissutissanillu ujartuinissamut periarfissanik paasissutissiivigineqassapput.
- **Inuiaqatigiit** innarluutillit pillugit paasissutissiivigineqarsimassapput, nappaatit suussusaannik paasinnissinnaassallutik, innarluutilinnullu periarfissanik ilisimannissallutik.
  - o Innuttaasut tamarmik pisussaaffigaat ilinniarfinni, suliffeqarfinni sunngiffinnilu neqeroorutini tamani innarluutilinnik akuliutitsinissaaq, kommunilli inuiaqatigiinni paasissutissiineq ilisimasanillu siammarterinissaaq isumagissavaa.
- **Suliamut ilinniarsimasut** immikkut annertunerusumik ilisimasaqassapput, pikkorissarnernut ilinniaqqinnissanullu peqataanissamut periarfissinneqarlutik, taamaalillutik tunngaviusumik ilisimasat naapertorlugit innuttaasunik innarluutilinnik tapersersuisinnaassallutik.

- o Innarluutilinnut tunngasunik suliamut ilinniarsimasut suliat akimorlugit suleqateqartassapput.

Qeqqata Kommuniata anguniarpaa ...

- innuttaasut innarluutillit ilisimasanik paasissutissanillu ujartuisinnaanerisa qulakkeerneqarnissaat - inunnut nalinginnaasunut kiisalu innuttaasut innarluutaat pillugit immikkut ittut kiisalu ikiorsiissutaasinnaasut pillugit
- pisariaqartitsinermi qanigisaasoqatigiinnik pilersitsinermut tapersersuinissaq, qanigisaasullu kissaataannik ilisimasaannillu akuersortuunissaq
- innarluuteqarneq pillugu paasissutissiinnikkut ilisimasatigullu inuiaqatigiinnik tapersersuineq
- illup iluani avataanilu illuatungeriinnik suliamut ilinniarsimasut akornanni pitsaasumik suleqatigiittoqarnissamik sulissuteqarnissaq

Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanut tullinguuttunut, Qeqqata Kommuniata paasissutissiisarnissamut takorluugai anguniagaalu naapertuupput:

3. Ilinniarneq aamma suliffeqarneq

Ilinniarneq aamma suliffeqarneq inummut innarluutilimmut ataasiakkaamut ima periarfissaqalersitsisarpoq...

- allanik inuttut ilalersornissamut
- imminut ilaqutaqarsimagunilu ilaquttaminik pilersuisinnaalernermik
- imminut nalilittut iluaqutaasutullu misigisimanermik
- ulluinnarni toqqissisimanermik misigisimanermik
- ineriartornissamut siunissamullu periarfissaqalernermik

Ilinniarneq

Tamanut ilinniarnissamut periarfissaqassaaq – innarluuteqaraanni innarluuteqanngikkaluaraanniluunniit. Ilinniakkat inuup ataasiakkaap pisariaqartitai piginnaasailu malillugit aqqqissuunneqassapput.

Inuit innarluutillit nalinginnaasumik allamilluunniit ilinniagaqaleraluarunik ilisimasatigut, piginnaasatigut sapinngisatigullu akuersarneqarnissamik periarfissaqartinneqassapput.

Inuit innarluutillit pikkorinnerulernissaminnut periarfissaqartinneqassapput, aamma nalinginnaasumik ilinniaqqinnissap avataatigoortariaqassagaluarpalluunniit.

Ilanngutsitsisinnaaneq ilinniaqqiffissani siuarsarneqassaaq ilaatigut immikkut ilisimasaqarnerup iluani ilinniartitsisut ilinniagaqalersinnerisigut. Misilitsinnerit ikiutissallu ilinniartitsisunut atuartunullu tigussaasuussapput.

Ikiutit pisariaqartut, innarluutillit ilinniarnerminni atorfissaqartitaat tikikkuminartuussapput.

Suliffeqarneq

Tamanut suliffissaqarnissamut periarfissaqassaaq – innarluuteqaraanni innarluuteqanngikkaluaraanniluunniit. Suliffiit inuup ataasiakkaap pisariaqartitai piginnaasailu malillugit aqqqissuunneqassapput. Suliffissarsiuussisarfik ilanngussisinnaasuussaaq immikkoortitsisuunanilu.

Suliffeqarfiit Qeqqata Kommuniatalu akornanni suleqatigiinneq inunnik innarluutilinnik atorfinitsitsisarnermut tunngasut pillugit nukittorsarneqassaaq.

Immikkoortortami inatsisit tapersorneqarnissamullu periarfissat inunnut innarluutilinnut, qanigisaasunut suliffeqarfinnullu tigussaasuussapput.

Qeqqata Kommuniata anguniarpaa ...

- inuit innarluutillit ilinniarnissamut sulinissamullu periarfissaannik siuarsaanissamik sulissuteqarnissaq
- ilinniartinnik suliffeqarfinnillu pitsaanngitsumik nalilersuisarnerit immikkoortitsisarnerillu unitsinnissaat
- inuit innarluutilinnut ilinniarsinnaanermut periarfissanik allanik sulissuteqarsinnaanissamut akuersaarnissaq
- Meeqqerivinni atuarfinnilu inuit innarluutilinnut ikiutitut inissiivimmik pilersitsineq
- kommunimi inunnit innarluutilinnik atorfinitsitsinissamut pikkorinnerulernissamut sulissuteqarnissaq

Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanut tullinguuttunut, Qeqqata Kommuniata inunnut innarluutilinnut ilinniarnissamut sulilernissamullu takorluugai anguniagaalu naapertuupput:

4. Inuuneq pitsaasoq

Kinaluunniit pitsaasumik inuuneqarsinnaatitaavoq. Tikikkuminassuseq, paasissutissiineq, ilinniarneq aamma suliffeqarneq matumani tapertaasinnaavoq, ingerlalluarnissamulli siursaataasinnaasut allat aamma sulissutiginnissat pingaaruteqarpoq.

Peqataaneq

Inuit innarluutillit peqataasinnaaneranunniit periarfissaqartinneqarnissat qulakkeerneqassaaq, tamannami ataasiakkaanunniit ingerlalluarnissamut inuunermilu nuannaalernissamut siursaataavoq. politikikkut, kulturikkut, timersornikkut, ilaqutariinnikkut kiisalu ulluinnarni nalinginnaasumik pisoqartitsinermut atuuppoq. Pisinnaasat apeqqutaatinnagit peqataanissamut piumasaqaateqassaaq, aammalu peqataanissamut pisariaqartumut tapersersorneqarnissaq periarfissaassaaq.

Attaveqaatit

Ingerlalluarnissamut inuunerissaarnissamullu attaveqaatit pingaaruteqarluinnarput. Inuit innarluutilinnut ilaquttami qanigisami aammali ilaqutariit oqilisaaffiusartunik katerisimaqaateqarnissamut pitsaasunik periarfissaqassaaq. Atuarfinni, meeqqerivinni, klubbini, timersortartut peqatigiiffianni ataatsimoorfinnilu allani innarluutillip peqataaffigerusutaani ataatsimoorfissat tapersersorneqassapput. Qeqqata Kommuniata qitiusumik pingaartippaattaaq, innuttaasut kommunimilu sullissisut imminnut attaveqaqatigiilluarsinnaanissat tassami innuttaasut ilaannut tapersersortit, attaveqaataasut, isumassuisut il.il. ulluinnarni inooqataanerannut pingaaruteqartuummata.

Killiligaanani toqqaasinnaaneq

Inuk kinaluunniit, innarluuteqaralaruni innarluuteqanngikkalaruniluunniit, namminerisamik killiligaanngitsumik toqqaasinnaatitaavoq. Periarfissanunniit ilitsersuinissamut kiisalu innuttaasut namminerisamik toqqaanissaannut tapersersornissaa kommunip suliassaraa. Killiligaanngitsumik toqqaanissaq innuttaasunut nammineq akisussaaffeqarnissamut kiisalu toqqaanermi kingunerisaasinnaasunik iliuuseqarsinnaanermik pisussaaffiliivoq. Innuttaasut kissaataannut pisariaqartitaannullu inuiaqatigiit akuersaartuunissat pingaaruteqarpoq. Killiligaanngitsumik toqqaanermi, killiligaanani oqaaseqarsinnaatitaanermut kiisalu

aningaasaqarnermut, nerisaqarnermut, pujortarnermut, timigissarnermut, ataatsimoorfeqarnermut, suliffeqarnermut, ineqarnermut il.il. nammineq aalajangiisinnaatitaarnermut pisinnaatitaaffiit atuupput.

Peqqinneq

Inuit innarluutillit innuttaasup pisinnaassusaanut naleqqussakkanik timersorsinnaanissamut periarfissaqartinneqassapput. Kommuniimi inuit innarluutilinnut najugaqatigiiffinni ornittakkanilu eqeersimaartumik peqqinnartunillu nerisaqarfiusumik ulluinnaqarnissamut periarfissaqassaaq. Periarfissaqartillugu inuit innarluutillit ikiuutinik pisariaqartinneqartunik peqartitsinissamik qulakkeerisoqassaaq.

Allatuulli inuit innarluutillit pinaveersaartitsilluni suliniutaasunut neqeroorfigineqassapput, soorlu peqqissumik inuuneqarneq qaffassarniarlugu inuunermilu nappaatigisinnaasat akiorniarlugit aalanerulernissamut, pujortartarnerup annikillinissaanut, imigassamik-ikiaroonartumillu atornerluinermut pinaveersaartitsineq.

Qeqqata Kommuniata napparsimaveqarfik suleqatigalugu suliniutiginiarpaat, innarluutillit napparsimaveqarfinni toqqissimasumik pisariaqartitat malillugit tusaaneqarlutik tapersorneqarlutillu naapinneqarsinnaanissaat. Inunnut innarluutilinnut, qanigisaasunut, suliffimmillu ilinniarsimasunut innarluutit nakorsaatillu pillugit ilinniartitsinissamut periarfissaqarnissaq qulakkeerneqassaaq.

Qeqqata Kommuniata anguniarpaa ...

- Inuiaqatigiinni inooqataanissamut piumasaqaatit naammassineqarnissaat qulakkeerneqassasoq
- attaveqaateqarnissamut periarfissanik oqilisaassisoqassaaq, taakkunanilu inuit innarluutillit tapersersorteqarnissamut pisariaqartitsisinnaanerat ilaassalluni
- inuit innarluutillit namminneq inuunerminnik aalajangiisinnaaneranik qulakkeerinissaq
- innuttaasut pitsaasunik peqqinnarnerusunillu toqqaanissaanik tapersersornissaat ilitsersornissaallu
- innarluutillit inuunermi kissaatigisami suliassat namminneq isumaginninnissaannut tapersersussallugit
- innuttaasut pitsaasumik inuuneqalernissamut kissaataannik pisariaqartitaannillu tusaaniartuunissaq
- inuit innarluutillit pitsaasumik inuuneqarnissaannut sulisut tapersersuisinnaanissaannut ilinniartinneqassasut ilitsersorneqarlutillu

Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanut tullinnguuttunut, Qeqqata Kommuniata innarluutilinnut pitsaasumik inuuneqarnissaat pillugu takorluugai anguniagailu naapertuuppoq.

Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaat

Qeqqata Kommuniata innarluutilinnut politikkiata anguniagai takorluugaalu Naalagaaffiit Peqatigiit atuilluartumik ineriartornissamut nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaanut taperseeqataanerat:

3.5 Aangajaarniutininik imigassamillu atonerluinermik pinaveersaartitsineq katsorsaanerlu

Pinaveersaartitsinerup aamma aangajaarniutininik atonerluinermut katsorsaanerup pitsaanerulernissaa, aangajaarniutininik atonerluineq imigassallu aalakoornartortallip atorneqarnerani ajoqutai ilanngullugit.

4.4 Inuit imminnut pilersorsinnaasut amerlisinneqassapput.

2030 sioqqullugu inuusuttut inersimasullu tulluurtumik piginnaasallit amerleriarujussuarput, tassunga ilanngullugit teknikikkut, inuussutissarsiutitigut ingerlaqqiffiusumillu ilinniartitaanerit.

4.5 Ilinniartit tamat immikkoortitsissangillat.

2030 sioqqullugu ilinniartitaanerni suaassutsit akornanni naligiinnginneq atorunnaarsimassaaq, aamma atugarliornerpaanik ilinniartitsinerni qaffasissutsinut tamanut inuussutissarsiutitigullu sammisunut ilinniartitaanernut naligiimmik periarfissaqarneq qulakkeerneqarluni, tassunga ilanngullugit inuit innarluutillit, atugarliortutut inissisimasuni nunat inoqqaavi meeqqallu.

4.6 Kikkut tamarmik atuarnermik, allannermik kisitsinermillu ilinniartinneqassapput.

2030 sioqqullugu inuusuttut tamarmik inersimasullu amerlanersaat, angutit arnallu, atuarsinnaanikkut kisitsisinaanikkullu pisinnaasaqalersimassapput.

4.a Sanaartornermi pitsanngorsaanerme tikikkuminarsaaneq, atuarfiit isumannaarlugit.

Ilinniarfeqarfiit sanaartorneqassapput pitsaaninngortinneqarlutillu, taamaalilluni meeqqamut pitsaanerpaajusussaaq, innarluut suaassuserlu eqqarsaatigineqarlutik, taamaalillunilu kikkunnut tamanut isumannaatsumik, persuttaaffiunngitsumik, peqataatsitsumik kinguneqartitsisumillu ilinniarfimmik pilersitsisoqarluni.

8. Suliffiit naammaginatut

Ataavartumik, tamakkiisumik aammalu kinguneqartumik suliffissaqartitsineq kiisalu tamanut suliffissat pitsaasut, ilaatitsisumik aamma imminut nappassinnaasumik aningaasaqarnerup inerisikkiartorneqarnera ilanngullugu.

8.5 2030 sioqqullugu arnanut angutinullu tamanut tamakkiisumik naammassisaqarsinnaasunillu sulisoqarneq ileqqorissumillu sulineq anguneqassaaq, tassunga ilanngullugit inuusuttut aamma inuit innarluutillit, aamma assigiimmik naleqartumut sulinermut naligiimmik akissarsiaqartitsineq.

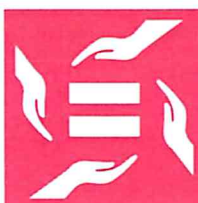
9.c Kikkut tamarmik it-nik attaveqaatinillu atuisinnaasariaqarput

Paasissutissiinermut attaveqaatitigullu teknologiumut periarfissaqarneq malunnaatilimmik qaffanneqassaaq, 2020-ilu sioqqullugu nunani annikinnerpaamik ineriartorfiusimasuni unamminartumik akeqartumik Internettimut kikkut tamarmik atassuteqarnissaat anguniarneqarluni.

10.2 Inuiaqataaneq, aningaasaqarneq politikikkullu akulusimaneq nukittorsarneqassapput

2030 sioqqullugu kinaluunniit, ukiut, suaassuseq, race, inuiassuseq, pinngoqqaarfik, upperisarsiorneq imaluunniit aningaasaqarnikkut allatigulluunniit inissisimaneq apeqqutaatinnagu, annertunerusumik inooqataanermi, aningaasarsiornikkut politikikkullu aalajangiinernut ilanngutitineqassapput.

10.3 Kikkut tamarmik naligiimmik pineqassapput immikkoortitsinerlu unitsinneqarluni

Kikkut tamarmik naligiimmik periarfissaqarnerat qulakkeerneqassaaq, soorlu aamma inuiaqatigiinnik pissuteqartumik naligiinnginnerit ikilisinneqassasut, ilaatigut inatsisit, politikkit ileqqullu immikkoortitsisut atorunnaarsinnerisigut, aamma tamanna pinngitsoortinniarlugu inatsisit, politikkit aaqqiinerillu tulluurtut tapersorsornerisigut.

11.2 Assartuussineq tamanut akikitsoq atuilluartuusorlu

2030 sioqqullugu unamminartumik akeqartunut assartuineramik aaqqissuussinernut isumannaatsunut, tikinneqarsinnaasunut piujuartitsisunillu kikkut tamarmik periarfissinneqassapput, angallannerup isumannaatsuunera ilaatigut innuttaasuni sanngiitsuni, arnani, meeqqani, inunnilu

innarluutilinni utoqqarnilu immikkut pisariaqartitsisunut inuit tamarmik ilaasarfiisa ineriartortinnerisigut.

11.3 Illoqarfiit atuilluartuunngorsarneqassapput akuliukkuminarsarneqarlutillu

2030 sioqqullugu illoqarfinnik ineriartortitsineq ilanngutitinnerussaaq piujuartitsisumillu ingerlanneqarluni, nunanilu tamani ilanngutitsisumik, akuutitsisumik piujuartitsisumillu inissianik pilersaarusionerq aqutsinerlu nukittorsarneqarluni.

11.7 Kikkut tamarmik pisortatigut tulluarsakkanik iniissinnaasariaqarput

2030 sioqqullugu isumannaatsunut, ilanngutitsisunut tikinneqarsinnaasunullu, qorsooqqissunut kikkut tamat ornissinnaasaannut tamakkiisumik periarfissiisoqassaaq, pingaartumik arnanut meeqqanullu, utoqqarnut inunnullu innarluuteqartunut.

16.3 Inatsisitigut isumannaatsuunissaq nukittorsarneqassaaq, naapertuilluartumillu tamat eqqartuunneqarsinnaanermik periarfissinneqarlutik

Inatsisitigut isumannaatsuuneq nunami nunanilu tamalaani siuarsarneqassaaq, aamma kikkunnut tamanut naapertuilluartumik eqqartuussinissamut naligiimmik periarfissiisoqarnissaa qulakkeerneqassalluni.

16.7 Aalajangiinerit tamarmik akuliusimatitsisumik isikkuminartumillu ingerlanneqassasut qularnaveerneqassaaq

Qaffasissutsini tamani akuersaartunik, ilanngutitsisunik, peqataasunik tunngaveqartunik sinniisuuffigineqartunillu aalajangiisarnerit qulakkeerneqassapput.

